

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad
d.d. 2 maart 2022

Portefeuillehouder: Usmany-Dallinga, A.
Beleidsveld: Aardbevingen de baas
Zaaknummer: Z/22/158348/DOC-22257044

Onderwerp: Raadsvoorstel invulling nadere kaderstelling Lokaal Programma Eemsdelta

Korte samenvatting

In juni 2021 heeft gemeenteraad de kaders rond Nationaal Programma Groningen (NPG) voor het vervolg binnen Eemsdelta formeel vastgelegd. Als eerste is ons programmaplan vastgesteld. Daarmee zijn de strategische doelen van het lokaal programma de gemeentelijke leidraad geworden voor de uitwerking richting projecten.

Daarbinnen heeft de raad gerichte kaderstelling meegegeven voor de volgende stap richting nieuwe projectaanvragen en activering van ons resterende trekkingsrecht tot en met 2023. Deze nadere kaderstelling loopt langs onderstaande vier lijnen en geeft meer precies richting aan het vervolg van ons lokale programma inclusief de verdeling van het resterende trekkingsrecht van 26,9 miljoen euro tot en met 2023.

- Reservering voor onbekende toekomst en opvangen van risico's; 10 % van het gehele trekkingsrecht (8,7 miljoen).
Beschikbaar voor het benutten van nog onbekende kansen en nieuwe projecten die passen binnen ons lokaal programma en het opvangen van risico's binnen lopende projecten.
- Toedeling aan vervolgfasen op reeds lopende projecten (10 miljoen)
Beschikbaar voor het vervolg op lopende projecten. Een succesvolle pilot wordt opgeschaald of een eerste fase- of onderzoeksproject krijgt een vervolg.

- Specifieke toedeling voor ondersteuning dorps- en wijkinitiatieven (5 miljoen)
Beschikbaar voor het ondersteunen van dorps- en wijkinitiatieven in aanvulling op bestaande bewonersloketten van NPG voor meer grootschalige projecten en in aanvulling op reguliere middelen vanuit gebiedsgericht werken en andere bewonersloketten binnen NPG.
- Specifieke reservering voor het doel zelf- en samenredzame bewoners (sociaal, jeugd, opleiding en koppeling met arbeidsmarkt en werkgelegenheid) (3,2 miljoen).
Beschikbaar voor deze pijler omdat de opgaven groot zijn en de beschikbare alternatieve middelen schaars.

Voorliggende voorstel geeft de nadere invulling van deze kaderstelling en de daaruit voortvloeiende projectvoorstellen. Ook wordt op voorhand aan de raad gevraagd in te stemmen met kredietverlening voor de aangevraagd projecten indien deze worden goedgekeurd door het NPG bestuur. Dit voorkomt dat hiervoor een afzonderlijk raadsbesluit nodig is.

Dit afzonderlijke kredietbesluit is nog wel benodigd voor een tweetal projecten die door de voormalige gemeente Loppersum zijn uitgewerkt in het kader van het Lopster Dorpenprogramma. Vanwege een herbeoordeling bij NPG heeft de goedkeuring lang op zich laten wachten. Nu zijn de projecten Modern Noaberschap en Buitenfitnessvoorziening alsnog goedgekeurd. De raad wordt gevraagd voor deze projecten de bijbehorende kredieten formeel beschikbaar te stellen. Met deze besteding komt voort uit de 15 miljoen euro die Loppersum (net als Appingedam en Delfzijl) in 2019 beschikbaar heeft gekregen. De beide projectomschrijvingen zijn ter informatie als bijlagen toegevoegd.

Aan de raad

Voorstel

1. Instemmen met de invulling van de nadere kaderstelling zoals beschreven
2. Instemmen met het indienen ter beoordeling van de hieruit voortvloeiende projecten bij Nationaal Programma Groningen op 16 maart 2022 of 11 juli 2022.
3. Instemmen met het beschikbaar stellen van de benodigde projectkredieten indien projecten door het bestuur van Nationaal Programma Groningen worden goedgekeurd.
4. Beschikbaar stellen van de kredieten voor de goedgekeurde projecten:
 - a. Modern Noaberschap (€ 350.000,-);
 - b. Buitenfitnessvoorzieningen (€ 780.450,-)

Aanleiding

Met het vaststellen van ons Lokaal programma Eemsdelta en de 4 uitwerkingslijnen als aanvullende en nadere kaderstelling is de basis gelegd voor het Eemsdelta-vervolg binnen NPG.

Op basis van dit kaderstellende raadsbesluit heeft de projectgroep NPG de afgelopen maanden gewerkt aan een nadere concretisering.

Om goed zicht te krijgen op met name de risico's en eventuele vervolgprojecten is een gespreksronde met de projectleiders van alle lopende NPG-projecten georganiseerd. Zo is een compleet beeld verkregen van de voortgang, eventuele risico's en een inschatting van een mogelijk vervolg op het lopende NPG-project. Het statusoverzicht van alle Eemsdelta-projecten binnen NPG is als bijlage beschikbaar (NPG stand van zaken oktober 21). Ook bevat de website van NPG een mooi onlineoverzicht van alle lopende Eemsdelta-projecten.

Verder is samen met het team van gebiedsregie gewerkt aan een raamwerk waarmee dorps- en wijkinitiatieven vanuit het gemeentelijke NPG-deel gesteund kunnen worden. Ook zijn twee concrete en al langer lopende voorbeelden aangedragen van dorpsinitiatieven die als concreet project aan bod komen.

Ten aanzien van de laatste uitwerkingslijn is het cluster Mens en Maatschappij bevraagd op het leggen van een koppeling tussen de sociale opgaven en het programmadoel zelf- en samenredzame bewoners. Dit inclusief een link met de reeds lopende projecten die onder dit doel vallen.

Tot slot is tijdens de afgelopen periode een aantal potentiële nieuwe projecten naar voren gebracht. Ook deze zijn inzichtelijk gemaakt voor bespreking en weging.

Dit voorstel baseert zich op de verkregen informatie en geeft in het navolgende zicht op:

- de stand van zaken in de lopende projecten, hun mogelijke vervolg en eventuele risico's en de nieuw aangedragen projecten;
- een concept werkwijze om dorps- en wijkinitiatieven vanuit het lokaal programma te ondersteunen en de reservering te activeren;
- een route richting nadere uitwerking (in samenhang met Sociaal programma Eemsdelta) gericht op zelf- en samenredzame inwoners als houvast voor uitwerking naar projecten.

Stand van zaken in de lopende projecten en hun mogelijke vervolg en eventuele risico's

Risico's

De ronde langs alle lopende NPG-projecten heeft inzicht gegeven in de risico's die zich voordoen of verwacht worden.

Op dit moment is voor het project Centrum Zuid-oost onderdeel Molenberg een potentieel risico in beeld. De omvang van het risico wordt op dit moment geschat op 1,5 miljoen euro. Dit kan nog toenemen in verband met de aankoop van vastgoed boven het daarvoor gereserveerde bedrag. De aanbesteding en onderhandelingen zullen deze inschatting uiteindelijk definitief maken.

Verder wordt voor de Tjamsweersterbrug op dit moment gezocht naar aanvullende dekking om de verwachte hogere kosten op te vangen. Het NPG is vooralsnog niet in beeld om hierin een rol te vervullen. Gelet op de eerdere discussies ten aanzien van dit project en de doelen van het NPG is een zoektocht naar alternatieven voor aanvullende dekking de goede route. Het NPG is immers niet bedoeld voor investeringen in infrastructuur die als regulier onderhoud dan wel inpassingskosten zijn aan te merken.

Binnen de risicoreservering dient ook rekening te worden gehouden met het recente bestuursbesluit van het NPG-bestuur om gemeenten meer ruimte te geven in het maken van algemene programmakosten. Waar tot voor kort maximaal 1% van het trekkingsrecht beschikbaar was is dit nu 4% van het trekkingsrecht. Voor ons betekent dit dat 2,460 miljoen euro extra gereserveerd mag worden voor algemene organisatiekosten van het NPG-programma Eemsdelta. Overigens volstaat op dit moment de huidige voorziening voor de periode tot en met 2024. Het is derhalve de vraag of de extra ruimte voor Eemsdelta nodig zal zijn. Is dat niet het geval dan zijn de middelen alsnog beschikbaar voor projecten. Om deze armslag te behouden is het voorstel deze extra middelen voorlopig als onderdeel van de risicovoorziening te labelen en niet toe te delen aan projecten.

Tot slot is het gelet op bijvoorbeeld de ontwikkeling in bouwkosten verstandig een deel van de risicoreservering beschikbaar te houden voor toekomstige risico's. Dit maakt dat het resterende bedrag voor nu maar in beperkte mate beschikbaar is voor nieuwe projectvoorstellen.

Project	Omvang risico
Centrum Zuid-oost Delfzijl/ onderdeel Molenberg	1,5 miljoen euro
Extra reservering algemene programmakosten (4% regeling NPG)	2,460 miljoen euro
Totaal	3,96 miljoen euro
Resterende reservering voor risico's na toekenning/reservering	4,74 miljoen euro

Vervolgprojecten NPG

De onderstaande projecten zijn aangedragen als vervolg op een reeds lopend NPG-project. Het betreft een vervolg op een eerste fase of een onderzoeksproject of een aanvulling ten opzichte van de bestaande projectomvang.

Voor elk project is een nadere omschrijving in de vorm van een projectaanvraag NPG opgesteld. Deze zijn als bijlage bij dit voorstel beschikbaar. Met de aangedragen projecten is de beschikbare reservering van 10 miljoen euro besteed.

Project	projectomvang	Beoogde start
Kwaliteitsimpuls haventerreinen en vaarrecreatie	1,180.960 miljoen euro	2023
Versterken centra	1.700.000 euro	2022
Loppersum bibliotheek/dorpshuis en opvang zeeffuncties	2.000.000 euro	2022
Tijd voor toekomst	1.140.750 euro	2022
Jong Goud Eemsdelta	282.000 euro	2022
Campusontwikkeling	600.000 euro	2022
Zorg op Eelwerd onderdeel ijsbaan verplaatsing naar Campusterrein	650.000 euro	2022
Centrum Zuid Oost Delfzijl herinrichting Buiskoolplein (eerste fase)	400.000 euro	2022
Uitvoering sportcluster Loppersum	2.100.000 euro	2022
Totaal	10.131.310 euro	

Nieuwe projecten

Naast een vervolg op reeds bekende NPG-projecten is ook een aantal nieuwe projectvoorstellen naar voren gebracht die passen binnen de doelstelling van ons Lokaal programma. Ook voor deze projecten is een projectaanvraag opgesteld die als bijlage beschikbaar zijn. Het voorstel is om voor deze nieuwe projecten het geringe restant van de middelen voor vervolgprojecten te benutten en voor het overige te dekken uit de middelen voor risico's/nieuwe projecten.

Project	projectomvang	Beoogde start
Kerk als podium	50.000 euro	2023
Mijn Thuis Mijn Verhaal	242.000 euro	2022
Rijkdom van De Ploeg en de Amsterdamse school	242.000 euro	2022
Versterking toeristisch product; Herbestemming barak tweede wereldoorlog	484.000 euro	2022
Totaal	1.018.000 euro	

Werkwijze om dorps- en wijkinitiatieven vanuit het lokaal programma te ondersteunen

Samen met gebiedsregie is gewerkt aan een werkwijze om dorps- en wijkinitiatieven te ondersteunen die door inwoners worden aangedragen. Van belang hierbij is dat de besteding van middelen gebaseerd moet zijn op projecten en investeringen. Algemene budgetten voor dorpsondersteuning en bijdragen in exploitaties passen niet binnen de kaders van NPG. Het moet dan ook gaan om een aanvulling op de bestaande middelen uit de begroting voor gebiedsgericht werken en het moet een plus vormen op andere vormen van cofinanciering binnen en buiten NPG. Zo kunnen inwoners ook via het Loket Leefbaarheid en het Impulsloket bij NPG terecht.

In de projectaanvraag is de voorgestelde aanpak in concept uitgewerkt en is beschreven hoe dit kan aansluiten op de reguliere gebiedsgerichte werkwijze (NPG ruimte voor dorps- en wijkinitiatieven van bewoners).

Met deze aanpak zou een deel van ons trekkingsrecht geactiveerd kunnen worden op de algemene principes waarna het college zelfstandig kan besluiten tot toekenning aan concrete initiatieven vanuit de dorpen en wijken. Daarmee wordt de toepassing wendbaar. Deze werkwijze vraagt uiteraard wel instemming van het NPG-bestuur waarbij deze instemming niet op voorhand zeker is aangezien in feite de beoordeling van concrete projecten verschuift naar het college. De haalbaarheid van deze werkwijze wordt op dit moment ambtelijk verkend. Bij een positieve reactie wordt het formeel als aanvraag ingediend.

Voor de komende twee jaar (22/23) is hiervoor een bedrag van €1,5 miljoen geraamd vanuit het NPG. Daarna kan het vervolg bepaald worden voor de resterende NPG-looptijd tot 2029. Bij een vervolg zullen deze middelen (0,750 miljoen euro per jaar) als de gereserveerde middelen zijn uitgeput, uit het tweede deel van ons trekkingsrecht gefinancierd worden.

Naast bovenstaande zijn ook twee concrete projectvoorstellen in voorbereiding die gelet op het karakter van de projecten onder deze uitwerkingslijn vallen. Voor een omschrijving van deze projecten wordt verwezen naar de bijlagen.

Project	projectomvang	Beoogde start
Activering trekkingsrecht voor dorps- en wijkinitiatieven	1.500.000 euro	2022
Entree Termunten	1.116.050 euro	2022
Spijk	1.600.000 euro	2022
Totaal	4.216.050 euro	
Resterende reservering voor dorps- en wijkinitiatieven na toekenning	783.950 euro	

Route uitwerking (in samenhang met Sociaal programma Eemsdelta) gericht op zelf- en samenredzame inwoners. Het cluster Mens en Maatschappij is bezig met een verdere uitwerking van de doelen richting concrete projecten binnen de pijler zelf- en samenredzame bewoners. Deze uitwerking is van belang om de sociale doelen van ons programma meer invulling geven. Mede vanwege de wisseling in de directie duurt dit proces langer dan nu gevraagd wordt voor de komende projectenronde die sluit op 10 maart 2022. De uitwerking richting de indieningsdatum van 11 juli komt in het voorjaar van 2022 terug op de agenda voor bespreking en besluitvorming.

De NPG-vervolgprojecten Tijd voor Toekomst en Jong Goud passen overigens binnen deze programmapijler.

De samenhang met de ontwikkeling van het sociaal programma Eemsdelta is daarbij van belang. Dit programma biedt een goede kapstok voor projecten en programma's die uitdrukkelijk verband houden met de plus die we op ons gemeentebrede beleid willen zetten in de versterkingsgebieden. Deze samenhang is eveneens onderwerp van uitwerking. De ervaringen van de eerste toepassing van het sociaal programma in Delfzijl Noord worden daarbij benut.

Zoals gezegd maakt dit alles dat nieuwe projecten voor de pijler zelf- en samenredzame inwoners voor een volgende projectenronde in beeld komen. De reservering blijft hiervoor beschikbaar.

Totaal overzicht

Onderstaand een totaaloverzicht van de nader ingevulde kaderstelling en de toedeling van ons resterende trekkingsrecht.

Risico's

De ruimte voor risicoreservering is toereikend gelet op de stand van risico's op dit moment. Ook is de extra ruimte voor programmakosten tot maximaal 4% van ons totale trekkingsrecht onder deze lijn gereserveerd. Dit vanuit de gedachte dat het goed is om deze ruimte in beeld te houden nog los van de vraag of besteding nodig of wenselijk is. De beschikbare ruimte binnen de reservering biedt ruimte om een deel van deze reservering voor (nieuwe) projecten in te zetten.

Voor het overige is het advies om de resterende reservering voorlopig beschikbaar te houden voor onvoorziene omstandigheden en risico's in lopende projecten. In het verlengde daarvan zal de eventuele

vrijval van middelen in andere lopende projecten in eerste instantie aan de risicoreservering toe worden gevoegd alvorens een andere besteding in beeld komt.

Vervolgprojecten NPG

Uit het overzicht van vervolgprojecten NPG blijkt dat de voorstellen de reservering van 10 miljoen euro in beperkte mate overstijgen. Bij de indieningsronde van juli kan dit definitief worden bepaald. Een beperkte overschrijding in de nu bekende orde van grootte zal dan worden opgevangen uit de risico-voorziening.

Nieuwe projecten

De nieuw aangedragen projecten benutten een deel van de middelen voor risico's/nieuwe projecten. Zoals gezegd blijft het overige als voorziening beschikbaar voor onvoorziene omstandigheden. Als deze zich niet voordoen is het bedrag alsnog voor nieuwe projecten beschikbaar.

De uitwerkingen van dorps- en wijkinitiatieven en zelf- en samenredzame inwoners passen binnen de kaderstelling van het lokaal programma en de gereserveerde budgetruimte. Bij een positieve ontvangst van de werkwijze om dorps- en wijkinitiatieven vanuit de gemeente te ondersteunen, zal de aanvraag op dit onderdeel formeel plaatsvinden.

Onderstaand een verzameloverzicht met de stand van dit moment.

uitwerkingslijn	Reservering	Benodigd	resteert
Risicoreservering en onbekende toekomst	8,7 miljoen euro	3,96 miljoen euro risico en reservering algemene kosten 1.018.000 euro nieuwe projecten	3,722 miljoen euro
Vervolg NPG projecten	10 miljoen euro	10.131.310 euro	n.v.t.
Dorps en wijkinitiatieven	5 miljoen euro	4,216 miljoen euro	0,784 miljoen euro
Zelf- en samenredzame inwoners	3,2 miljoen euro	--	3,2 miljoen euro

Beoogd effect

Met het invullen van de nadere kaderstelling geeft de gemeente Eemsdelta opvolging aan de doelen van het vastgesteld Lokaal programma Eemsdelta. Daarmee dragen we vanuit onze lokale verantwoordelijkheid bij aan het verbeteren van de brede welvaart en het imago van de aardbevingsregio.

Argumenten

Onderstaand een korte omschrijving van alle projecten die in dit voorstel zijn opgenomen met een beschrijving van de kern van het betreffende project. We beginnen met de projecten die in maart 2022 zullen worden ingediend, gevolgd door de projecten die voor indiening in juli op de rol staan.

Kwaliteitsimpuls haventerreinen en vaarrecreatie

Het project 'kwaliteitsimpuls haventerreinen en vaarrecreatie' bestaat uit de aanleg en verbetering van haventerreinen op verschillende plekken in de gemeente Eemsdelta. Hierdoor wordt een kwaliteitsimpuls gegeven aan de (historische) haventerreinen, het toerisme en de vaarrecreatie. Dit heeft een verbetering van de leefbaarheid in diverse dorpen tot gevolg. De openbare ruimte wordt aantrekkelijker, waardoor toerisme en (vaar)recreatie wordt gestimuleerd. De haventerreinen worden nog meer een plek waar men elkaar kan ontmoeten, wat bijdraagt aan de sociale cohesie. In veel gevallen zal het haventerrein gebruikt worden voor diverse activiteiten; van (kano)varen tot vissen, zwemmen of schaatsen. Dit alles draagt bij aan de ervaren leefbaarheid, tevredenheid met woning- en woonomgeving en de ervaren gezondheid. De gekozen aanpak, gekenmerkt door een hoge mate van participatie, resulteert in het beste eindresultaat omdat de te realiseren ontwerpen het beste aansluiten bij de behoeften van de inwoners.

Tijd voor Toekomst en JongGoud Eemsdelta:

De aanvragen voor Tijd voor Toekomst in Eemsdelta en JongGoud Eemsdelta laten zien dat we kansrijk opgroeien in onze gemeente van groot belang vinden. Voor het belang van ieder kind en voor de samenleving als geheel. Goed onderwijs is daarin essentieel. Met Tijd voor Toekomst voegen we waarde toe aan het onderwijs met een verrijkend aanbod in en rond de school. De eerste fase van kwartiermaken is succesvol verlopen. Meerdere scholen zijn gemotiveerd om met het concept aan de slag te gaan. Met deze aanvraag wordt dat mogelijk en gaan we samen met het lopende programma op de Brede school Noord in Delfzijl bijna de helft van alle basisschoolleerlingen bereiken. Met JongGOUD Eemsdelta brengen we de beweging naar een kindvriendelijke Gemeente verder op gang. Dat doen we met de inzet van een aanjager en sociaal makelaar die op verschillende terreinen in onze gemeente voor diverse projecten en activiteiten zorgen. Voor beide projecten geldt dat ze vooral bijdragen aan de ambities van het NPG voor "Werken en Leren" en "Leefbaarheid", nu en in de toekomst. Vanuit het gemeente perspectief bekeken zijn ze van belang voor de maatschappelijke uitdagingen en ambities "meer mensen aan de slag" en "het binden van jongeren" en sluiten ze aan op het lokaal programmaplan bij "zelf en samenredzame burgers" en "leefbare dorpen en wijken".

Campusontwikkeling programmering

De Campus Eemsdelta Groningen groeit! In 2022 worden de supermoderne nieuwe, duurzame schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs en MBO op het Solwerdterrein opgeleverd. Net als de nieuwe sporthal! De Stichting Voortgezet Onderwijs Eemsdelta gaat daar lessen verzorgen voor ruim 1700 leerlingen. Voor iedereen is op eigen niveau onderwijs te krijgen; binnen in lokalen én buiten in de tuinen, kas en in de werkschuur. Na schooltijd kunnen scholieren sporten, gamen en of cultuur beleven in en rondom de scholen. Samen met bedrijven worden er projecten gedaan en werken de scholieren aan de verdere inrichting van het terrein. Er is volop ruimte om te maken en te experimenteren. Volwassenen zijn daarbij straks ook van harte welkom; niet alleen om kinderen naar school te brengen, maar ook om zichzelf te vermaken of iets te leren. In het park worden fietspaden en wegen aangelegd en is er ook volop ruimte voor pop-ups, festivals of een proef- en experimenteercentrum. Regionale bedrijven krijgen de kans zich te presenteren aan de economieboulevard of tijdens speciale techniek events op gebied van duurzame energie. Kortom er ontstaat een bruisende, rijke leer--werkomgeving waar iedereen in de regio naar toe wil!

Mijn Thuis Mijn Verhaal

De gaswinning heeft ervoor gezorgd dat mensen in pijnlijke situaties zijn beland. Ze zijn niet alleen de weg kwijtgeraakt in regelingen en procedures, maar ook in hun eigen huis en de wijk. Vertrouwde netwerken gaan verloren. Veel mensen voelen zich daardoor niet meer thuis op de plek waar ze wonen.

De gemeente Eemsdelta zet daarom breed in op persoonlijk welbevinden en gemeenschapszin. Door jong en oud te laten samenwerken aan een wijk waarin het prettig wonen is. Een plek waar men naar elkaar omkijkt en elkaar ontmoet. Bij Mijn Thuis Mijn Verhaal In de Wijk zijn het met name cultuurmakers die hulp bieden.

Het programma zet in op (talent)ontwikkeling, op veerkracht en wendbaarheid, maar vooral op het verbeteren van de sociale binding in de wijken en dorpen. Er worden activiteiten ontwikkeld waar soms iedereen, soms gerichte (kwetsbare) doelgroepen of jeugd aan mee kunnen doen. Denk aan theater, muziek, dans, nieuwe media, film en filosofie.

Het programma wordt ontwikkeld op basis van vragen en ideeën van inwoners. Zo ervaren inwoners dat ze een stem hebben en invloed kunnen uitoefenen op hun leefomgeving en hun eigen leven.

Het gaat om een pilotperiode van 1,5 tot 2 jaar. Aan het eind is een aantal methodieken uitgetoetst en wordt een breder programma Mijn Thuis Mijn Verhaal opgesteld voor de hele gemeente.

De stille rijkdom van De Ploeg en Amsterdamse School

De gemeente Eemsdelta is trots op haar cultureel erfgoed. Het geeft ons gebied karakter en identiteit. Het laat zien wie we zijn en waar we vandaan komen. De Ploeg en de Amsterdamse school zijn twee belangrijke stromingen in de kunst en architectuur die hebben gezorgd voor een bijzondere nalatenschap in ons gebied.

In talloze gebouwen zien we de kenmerken van de Amsterdamse School terug: de expressieve baksteenstijl, de talloze details en het expressionistische kleurgebruik. Bij veel van die gebouwen maar ook elders zien we monumentale kunstwerken van De Ploeg aangebracht: de talloze reliëfs, lijnpatronen en mozaïeken. De versterkingsoperaties als gevolg van de aardbevingsproblematiek zorgen ervoor dat dit deel van ons erfgoed onder druk staat en dreigt te verdwijnen.

Met een hands-on actieplan willen we zorgen voor het fysieke en digitale behoud en waar nodig herplaatsing van de kunstwerken die nu nog in Eemsdelta aanwezig zijn. Ook willen we de stille rijkdom van De Ploeg en Amsterdamse School binnen het toerisme de iconische lading geven die het verdient met tal van toeristische producten

Zo willen we onze identiteit behouden en versterken. Niet alleen voor onze inwoners maar ook om bezoekers van buitenaf kennis te laten maken met het unieke karakter van onze regio.

Versterking Toeristisch Product: Barak WOII

Eemsdelta werkt aan het terughalen van een barak uit de Tweede Wereldoorlog naar Delfzijl. De barak komt in Delfzijl, vlakbij het Muzeeaquarium bij de zeedijk. Een samenwerkingsverband van Muzeeaquarium, gemeente en een toeristisch ondernemer.

Het gaat om een authentieke barak die in de Tweede Wereldoorlog in de buurt van Oterdum heeft gestaan. Van deze barakken zijn er maar weinig bewaard gebleven. De barak maakte tijdens de

Tweede Wereldoorlog deel uit van de Atlantik Wall, de verdedigingslinie die door de bezetter langs de hele kust van Frankrijk tot aan de Noordkaap is gebouwd. Delfzijl vormde een strategische locatie hierin.

De barak vormt de tastbare verbinding met het verleden van Delfzijl en vormt een aanknopingspunt om het verhaal te vertellen van wat de bezetting heeft betekend voor Delfzijl en haar inwoners.

Een deel van de barak wordt ingericht als onderdeel van het Muzeeaquarium en kan bezocht worden met een entreekaartje van het Muzeeaquarium.

In het andere deel van de barak, wordt een erfgoedlogies gerealiseerd. Hier kan een overnachting geboekt worden in de sfeer van de jaren 40 van de vorige eeuw in combinatie met een bezoek aan het Muzeeaquarium. Het erfgoedlogies draagt bij aan de ambitie van Eemsdelta om het aantal toeristische overnachtingen te laten groeien.

De barak wordt opgenomen in recreatieve (thema)routes die de verbinding leggen met ander oorlogserfgoed zoals de bunkers bij Nansum en het afweergeschut bij Fiemel.

Ruimte voor bewonersinitiatieven

De dorpen en wijken in Eemsdelta kunnen de komende jaren eigen plannen voor de toekomst van hun dorp, buurt of regio indienen bij de gemeente. Eerdere ervaringen zijn succesvol gebleken en het college wil graag verder investeren in de eigen kracht van inwoners. Visies voor een dorp of buurt, of plannen met een duurzaam karakter gericht op ontmoeten, sociale samenhang, natuur, bewegen of recreëren dragen bij aan een leefbaar en aantrekkelijk Eemsdelta. Door ruimte te geven aan inwoners, geeft de gemeente meer zeggenschap over de eigen leefomgeving en wordt tegelijkertijd gewerkt aan duurzame plannen die inwoners tevredenheid geven in het wonen en leven in hun dorp of buurt.

Entree Termunten

Het project heeft als doel de leefbaarheid en verkeersveiligheid te vergroten in Termunten en Termunterzijl. Dat doen we door het dorpse karakter terug te brengen aan de entree van Termunten, een nieuw dorps huis te ondersteunen in het realiseren ervan, parkeren uit te breiden en beter te begeleiden met duidelijke bebording voor (dag)toeristen. Hiermee stimuleren we een toename van het aantal bezoekers aan Termunten, terwijl we tegelijkertijd de leefbaarheid vergroten door de toename beter in te passen zodat er minder parkeer- en verkeersoverlast ontstaat.

Spijk

In Spijk is vanuit de transitie onderwijshuisvesting de koppelkans ontstaan om de accommodatie van de sportvereniging Oldecate Spijk in combinatie met binnensportaccommodatie voor o.a. het bewegingsonderwijs toekomstbestendig te maken. Met de beoogde kwalitatieve verbetering van de verschillende accommodatieonderdelen ontstaat er een fijne plek om samen te komen voor en/of het uitoefenen van binnen- en buitensport en zal daarmee bijdragen aan het behouden/vergroten van vitaliteit en de leefbaarheid van Spijk en omliggende dorpen.

Projecten voor juli 2022

Onderstaand de projecten die in juli 2020 ter beoordeling zullen worden ingediend bij NPG.

Zeeffuncties, dorpshuis en bibliotheek Loppersum

In het centrum van Loppersum moeten onder andere de bibliotheek en het dorpshuis worden versterkt. Daarnaast dreigen er door de afspraken in het Groninger Zorgakkoord (GZA) een aantal functies op het Wiemersheerd terrein te verdwijnen. Door deze NPG-aanvraag kunnen we de versterking gebruiken om deze functies te combineren

De wens is om de bibliotheek onder te brengen in het dorpshuis. Daarmee wordt de exploitatie en bestaanszekerheid van het dorpshuis vergroot, wordt invulling gegeven aan wonen met een plus in Loppersum en wordt het Wiemersheerd terrein levendiger. Dorpshuis en Wiemersheerd sluiten met deze gewenste invulling beter aan bij het dorp.

Met de verplaatsing van de bibliotheek naar het dorpshuis wordt het dorpshuis versterkt met een partij / huurder, die voor een verbinding zorgt met het centrum, vrijwilligers, dorp en Wiemersheerd. Goed voor de continuïteit en behoud van (in)formele functies in Loppersum.

Met het GZA zijn afspraken gemaakt om zorg te behouden in Loppersum. Echter in het huidige gebouw zitten nu functies die dreigen te verdwijnen. Voorbeelden: restaurant, consultatiebureau, bloedprikken, dagopvang, kapper, pedicure, fysio en algemene ontmoetingsruimten. Deze functies zijn wel belangrijk voor het dorp en moeten herhuisvest worden. voor deze plaatsing is in het GZA geen financiering geregeld. Voor deze zeeffuncties zoeken we nieuwe ruimtes voor zover ze niet een plek kunnen krijgen in de bieb en dorpshuis.

Upgrade/verplaatsing ijsbaan

In het kader van het Groninger Zorgakkoord (GZA) zijn afspraken gemaakt over het vernieuwen van zorgvastgoed in het aardbevingsgebied. Binnen de gemeente Eemsdelta betreft dit 8 nieuwbouwprojecten. Een daarvan is de vervangende nieuwbouw voor de zorgorganisaties De Zijlen en 's Heeren Loo op de locatie Eelwerd. Het plan voorziet in 48 nieuwe zorgeenheden in combinatie met een nieuw onderkomen voor dagbesteding. De locatie komt beschikbaar na de sloop van de huidige sporthal en het onderwijsgebouw. De gebruikers van deze gebouwen verhuizen eind 2022 naar de nieuwbouw van de Campus in Appingedam.

Het programma van eisen voor de zorgnieuwbouw is dusdanig dat de vrijkomende locatie niet groot genoeg is. Het is wenselijk dat ook een deel van de naastliggende ijsbaan bij de nieuwbouwlocatie betrokken wordt. In 2021 zijn hierover gesprekken gevoerd met het bestuur van de ijsclub Fivelgo. Hun is de vraag voorgelegd of zij willen meewerken aan het beschikbaar stellen van een deel van de ijsbaan voor de zorgnieuwbouw. De ijsclub heeft aangegeven hieraan te willen meewerken. Haar uitgangspunt is dat er een ruimte overblijft voor een ijsbaan van 400 meter. In een bestuurlijk overleg op 16 december 2021 hebben de gemeente en de ijsclub afgesproken de mogelijkheid voor een dergelijke aangepaste ijsbaan te onderzoeken. Naast het aanpassen van de ijsbaan zal ook de bijbehorende accommodatie verplaatst dan wel aangepast moeten worden. Uitgangspunt is dat de nieuwe accommodatie zoveel mogelijk geïntegreerd wordt met de nieuwbouw voor de dagbesteding voor de zorg.

Versterking centrumgebieden Eemsdelta

Voor het vervolg op de pilot versterking centrumgebieden richt de aanvraag zich op vijf onderdelen. Dit zijn een stimuleringsregeling, gericht op transitie en verplaatsing van winkels, aanpassingen aan puien en gevels en het courant maken van leegstaand vastgoed. Daarnaast tijdelijke en structurele

invulling van leegstand, een strategisch vastgoedfonds, aanpak van de openbare ruimte en een publiekscampagne. In het voorstel wordt ook de ondersteuning voor deze aanpak opgenomen.

Uitvoering sportcluster Loppersum

De diverse gebouwen op het sportcomplex moeten vanwege de aardbevingsproblematiek versterkt worden. Naar aanleiding hiervan is vanuit de gebruikers en de gemeente het initiatief ontstaan om na te denken over de toekomst van het totale sportcomplex. Doel is te komen tot een goed exploiteerbaar en dus duurzaam complex dat de komende 40 jaar weer verder kan. Dat betekent dat er eenmalig meer middelen noodzakelijk zijn dan uit subsidies en versterkingsmiddelen voorhanden zijn.

Delfzijl Centrum Zuidoost, Buiskoolplein

Het Buiskoolplein is vooral een autoplein dat hard en koud is ingericht. De parkachtige sfeer van de Buitensingel gaat over naar een kruising die geen relatie heeft met de kwaliteit en uitstraling van de singel en het centrum. Dit geldt ook voor de benadering van het Buiskoolplein via de Rijksweg en de Oude Schans. Bij de herinrichting van het plein moet de verbinding worden gezocht met de sfeer zoals die is aan de Singel, Oude Schans en Nieuweweg. Belangrijke aandachtspunten zijn de routes van fietsers en voetgangers en hun beleving van veiligheid. Een inrichting met meer groen ligt daarbij voor de hand. De herinrichting draagt in belangrijke mate bij aan de uitstraling van Delfzijl.

Kerk als podium

Dit betreft met name een vooronderzoek met daarin elementen van activering en programmering. In alle dorpen van Eemsdelta bevinden zich 1 of meerdere kerken, vaak midden in het dorp. Het gaat om mooie, vaak middeleeuwse kerken met een mooi verhaal: zowel in vastgoed als in verhaal vertegenwoordigen ze een kostbaar bezit: cultuurhistorisch erfgoed en de parels van de gemeente Eemsdelta. Veel van deze kerken zijn dicht of hebben zo weinig programmering dat hun verhaal en uitstraling niet voldoende beleefbaar zijn.

Toch is er wel incidentele programmering: soms een festival als Terug naar het Begin, soms een lezing van een historische vereniging, dan weer een muzikale programmering via het project ODE, of een theaterproductie van Veur Aaltied. Al deze initiatieven werken echter los van elkaar, en de kerkcommissies nemen zelf geen initiatief tot actieve programmering, ze fungeren vooral als beheercommissie. Hun rol als actieve programmeur nemen ze niet op zich, daarvoor zijn ze niet voldoende geoutilleerd. In dit vooronderzoek willen we 5 dingen doen:

1. een stimulans geven aan de huidige programmering zodat er een vuurtje gaat branden en de kansen van de kerken meer zichtbaar worden;
2. ophalen wat er nog meer mogelijk is, specifiek per kerk;
3. een programma voor deskundigheidsbevordering ontwikkelen voor en met de kerkcommissies;
4. de lokale omgeving van de kerken, met name op gebied van toerisme, horeca en recreatie, meenemen en ook activeren en
5. extra aandacht besteden aan de kerken via marketing.

Dit vooronderzoek moet voldoende informatie ophalen of deze aanpak werkt en om een grotere aanvraag te doen bij de volgende ronde na 2023 voor meerdere kerken, misschien ook wel meer gemeenten en een zwaarder programma op de genoemde 5 doelen.

Kanttelingen

Uitvoering van de voorgenomen projecten is afhankelijk van goedkeuring door het bestuur van NPG.

Aanpak/uitvoering

De projecten worden conform de aangegeven omschrijving en planning in uitvoering gebracht nadat deze zijn goedgekeurd door het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Deze goedkeuring zal niet eerder dan medio 2022 beschikbaar komen. De betreffende projectleiders krijgen vanaf dat moment de budgetverantwoordelijkheid overgedragen. Het projectteam NPG als onderdeel van het programma Aardbevingen de Baas coördineert de rapportage over voortgang richting gemeenteraad, college en directie en het NPG-bureau.

Financiën

Het voorstel is afgestemd met financiën. Buiten besteding van ons trekkingsrecht worden met de voorstellen geen besluiten genomen over andere gemeentelijke dekkingsmiddelen.

Participatie

Binnen de voorgestelde projecten vindt de participatie plaats, zie hiervoor de betreffende aanvragen

Communicatie

Over de projecten wordt continu gecommuniceerd vanuit de betreffende projectteams met de diverse betrokkenen. Over de aanvraag en het resultaat van beoordeling wordt samen met het NPG-bureau gecommuniceerd nadat de projecten zijn goedgekeurd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Ronald Koch
Secretaris

Bijlage(n)

-

1. Projectomschrijvingen van de goedgekeurde projecten Modern Noaberschap en Buitenfitnessvoorzieningen
2. Overzicht status NPG projecten Eemsdelta
3. Projectvoorstellen van de in te dienen projecten maart 2022

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 januari 2022,

BESLUIT

1. In te stemmen met de invulling van de nadere kaderstelling zoals beschreven
2. In te stemmen met het indienen ter beoordeling van de hieruit voortvloeiende projecten bij Nationaal Programma Groningen op 16 maart 2022 of 11 juli 2022.
3. In te stemmen met het beschikbaar stellen van de benodigde projectkredieten indien projecten door het bestuur van Nationaal Programma Groningen worden goedgekeurd.
4. In te stemmen met het beschikbaar stellen van de kredieten voor de goedgekeurde projecten:
 - a. Modern Noaberschap (€ 350.000,--);
 - b. Buitenfitnessvoorzieningen (€ 780.450,--)

Aldus besloten in de openbare vergadering van 2 maart 2022

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier